

Hulde aan de hypotheekbewaarders

Guido De Latte redt de hypotheekbewaarders van de vergetelheid. Net nu hun statuut uit 1799 is afgeschaft, verschijnt zijn boek 'Hypotheekbewaarders in België: meer dan 200 jaar geschiedenis'. Om zeker twee redenen een bijzondere uitgave: het is de eerste maal dat de historie te boek wordt gesteld, en dan nog door de laatste scheepshypotheekbewaarder, tevens de laatste vastbenoemde hypotheekbewaarder tout court, van het land.

Wat doet een hypotheekbewaarder?

"De hypotheekbewaarder is een ambtenaar die zorgt voor de openbaarmaking van de akten rond onroerende goederen en hypotheeken. Daarvoor is hij – net als een notaris – persoonlijk verantwoordelijk. Een hypotheekbewaarder zorgt voor rechtszekerheid door akten in te schrijven of over te schrijven. De akten die hij overschrijft, zijn transacties van onroerende goederen (verkoopen, schenkingen...). Inschrijven doet hij met de hypotheekleningen en alles wat daarmee verband houdt, dus ook de schrapping van een hypotheek, een vernieuwing, een handlichting... Alles wat draait rond hypothecaire lasten op een goed. Als een notaris een huis verkoopt, vraagt hij een hypothecaire staat. Wij delen mee of er volgens onze registers een hypotheek op een goed rust of niet en wie de eigenaar is."

U was scheepshypotheekbewaarder?

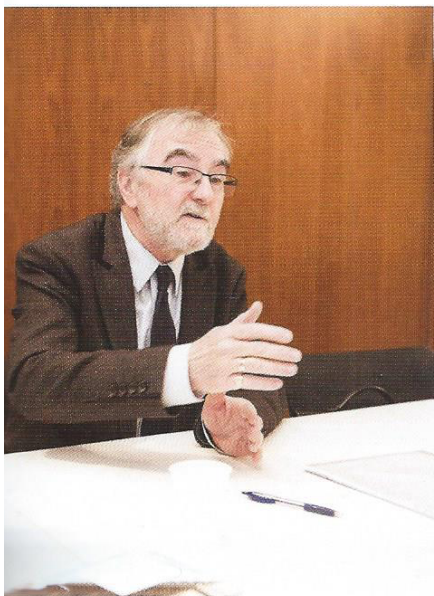
"Inderdaad, en zo was er maar één in België. Er zijn 48 hypotheekbewaarders in België voor onroerende goederen en één voor schepen, de nummer 49. Onze functie is min of meer dezelfde, alleen werkt een scheepshypotheekbewaarder, in tegenstelling tot zijn collega's, niet in de eerste plaats voor notarissen, maar veel meer voor reders, bankiers, makelaars, advocaten en gerechtsdeurwaarders, want

de transacties gebeuren meestal onderhands. Maar vergeet nummer 49, want dat is een hypotheekbewaarder die is verdwenen. Eind vorig jaar ben ik met pensioen gegaan als vastbenoemde hypotheekbewaarder en samen met mijn afscheid is mijn statuut van scheepshypotheekbewaarder naar de geschiedenisboeken verwezen. Ja, ik ben de laatste scheepshypotheekbewaarder van België. Mijn functie komt terecht bij de FOD Mobiliteit en Vervoer. Maar ook het statuut van de 48 grondhypotheekbewaarders is eigenlijk verdwenen. Dat statuut zag het licht op 21 ventôse jaar VII (11 maart 1799) – dezelfde maand dat ook het notariaat werd gecreëerd. De wet van 18 december 2015 die op 1 november 2016 in werking trad, zet een punt achter het statuut van de hypotheekbewaarders zoals we die meer dan 200 jaar kennen. De naam 'hypotheekbewaarder' blijft bestaan voor de grondhypotheekbewaarders, maar ik vrees dat het verder een lege doos is. Hun oud statuut wordt vervangen door een non-statuut. Als Federatie betreuren wij dat wij nooit echt betrokken geweest zijn in dat debat."

Waarom moest dit boek geschreven worden?

"Ik ben al meer dan twintig jaar secretaris van de vzw Koninklijke Federatie der Hypotheekbewaarders van België. Dit boek is het testament van, en mijn hulde aan, de echte hypotheekbewaarders. Voor

Guido De Latte, de laatste scheepshypotheekbewaarder

Guido De Latte is de laatste scheepshypotheekbewaarder van België. Hij trad in functie in 1994 en werd twee jaar later secretaris en schatbewaarder van de vzw Koninklijke Hypotheekbewaarders van België. Sinds zijn pensionering op 1 november 2016 wordt zijn bewaring nog een drietal maanden geleid door een interimaris. Op 1 februari 2017 zal de scheepshypotheekbewaring binnen de FOD Financiën worden afgeschaft. Daarmee komt een eind aan een geschiedenis die begon in 1879 met de inrichting van een eerste 'scheepshypotheekbewaring' binnen het hypotheekkantoor van Antwerpen en die in 1938 de oprichting zag van een apart kantoor voor die scheepshypotheekbewaring. Een nieuwe dienst binnen het Directoraat-generaal Maritiem

Vervoer van de FOD Mobiliteit en Vervoer neemt de bevoegdheden van de scheepshypotheekbewaring over.

*Guido De Latte is tevens de laatste vastbenoemde hypotheekbewaarder onder het statuut van de wet van 21 ventôse jaar VII (11 maart 1799). Niet toevallig werd op datum van zijn pensionering op 1 november 2016 het ventôsestatuut van de hypotheekbewaarder afgeschaft. De Latte publiceerde eerder al over de juridische aspecten van zijn werk als scheepshypotheekbewaarder: *Zakelijke rechten en hypotheeken op schepen* (2006), *Teboekstelling en registratie van schepen* (2007). Over de Belgische maritieme geschiedenis schreef hij *Reders, bankiers en scheepsmakelaars in de Belle Epoque* (2014).*

hen heb ik het boek in eerste instantie geschreven. In feite ben ik bijna 22 jaar bezig geweest met deze publicatie. Het is begonnen met de voortdurende actualisering van de lijst van de hypotheekbewaarders en van de hypotheekbewaringen, waarna ik mij in de geschiedenis en de wetgeving van die meer dan 200 jaar heb verdiept. Als cultuurwetenschapper heb ik een grote passie voor geschiedenis. Het lijkt misschien wel eigenaardig dat er pas nu voor de eerste keer een boek over dit onderwerp verschijnt. Hoeveel publicaties zijn er wel niet over de geschiedenis van het notariaat? Nu ja, we waren natuurlijk met nog geen vijftig. En de meeste hypotheekbewaarders zijn niet direct gebeten door de geschiedenis-microbe."

Wie werd er zoal hypotheekbewaarder?

"In den beginne, in de jaren 1800, waren hypotheekbewaarders soms hele rare

snuitsers en ik heb van enkelen van hen hun levensverhaal in het boek opgenomen. Tijdens de Franse Revolutie waren hypotheekbewaarders natuurlijk mensen, meestal juristen, die het regime goed gezind waren. Die figuren knipten als een mes om het regime te dienen en konden het jaar erop evengoed burgemeester zijn, of politiecommissaris of voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg. Zo is er een zekere Bernard Van Wambeke die nadien professor werd aan de universiteit van Gent. Het waren met andere woorden zeer wisselvallige carrières. Na de Belgische Omwenteling vielen de hypotheekbewaarders onder het nieuwe Bestuur van de Registratie en Domeinen. Hypotheekbewaarders waren door de bank genomen fin de carrière. Fin de carrière mag je in de negentiende eeuw weliswaar breed interpreteren: dat kon al beginnen op je dertigste of veertigste. Eind twintigste eeuw was het een functie die je vijf of tien jaar deed. Men moest wel

minstens ontvanger van de registratie geweest zijn. Een scheepshypotheekbewaarder moest bovendien perfect tweetalig zijn en liefst nog wat Engels of Duits kennen. Zo lopen er niet veel rond. Toch niet in de administratie van Financiën. Daarom ben ik dat geworden op mijn 42ste."

Wat kunnen notarissen uit uw boek leren?

"Ik geef een overzicht van alle hypotheekbewaarders sinds 1795. Je vindt er ook het antwoord op vragen als 'hoeveel hypotheekbewaringen zijn er geweest?' In 1831 waren er bijvoorbeeld 26 hypotheekbewaringen. In dit boek kan een notaris gemakkelijk achterhalen wie de afgelopen jaren hypotheekbewaarder was. Niet oninteressant als je weet dat ze tien jaar verantwoordelijk zijn. Als er een fout staat in een hypothecair attest, draait de hypotheekbewaarder daarvoor op."

'Hypotheekbewaarders in België: meer dan 200 jaar geschiedenis' kost 28 euro plus verzendingskosten. Het boek kan worden besteld bij 'publishing platform' Skribis, Industriepark - Drongen nr. 21, 9031 Gent of via volgend webadres: <https://www.skribis.be/nl/hypotheekbewaarders-in-belgie-meer-dan-200-jaar-geschiedenis.html>.